

ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC CHÍNH TRỊ

PHẠM VĂN THIẾT*

Ngày nhận bài: 10/07/2016; ngày sửa chữa: 15/07/2016; ngày duyệt đăng: 15/07/2016.

Abstract: To meet the requirements of education and training development, information - library activities at Politics university need innovating comprehensively and assessment needs putting at top priorities. From the angle of education, assessment activities require strict implementation from building criteria, process innovation to adding information supply.

Keywords: Information - library activities, assessment, Politics University.

Hoạt động thông tin - thư viện (TT-TV) có vai trò quan trọng trong thực hiện nhiệm vụ GD-ĐT và nghiên cứu khoa học ở Trường Đại học Chính trị. Đánh giá hoạt động TT-TV là vấn đề ít được nghiên cứu, mới chỉ đề cập ở góc độ tổ chức quản lí (QL) và hoạt động. Để đáp ứng yêu cầu phát triển GD-ĐT, hoạt động TT-TV ở Trường Đại học Chính trị cần được đổi mới toàn diện, trong đó đặc biệt quan tâm tới công tác đánh giá nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động.

1. Khái quát hoạt động TT-TV ở Trường Đại học Chính trị

Trường Đại học Chính trị là đơn vị trực thuộc Bộ Quốc phòng, là một trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chính trị cấp phân đội và nghiên cứu khoa học xã hội và nhân văn của quân đội. Hoạt động TT-TV là một trong những mặt công tác ở Nhà trường, vừa có chức năng tham mưu, vừa có chức năng bảo đảm phục vụ, bao gồm hoạt động thông tin khoa học quân sự và hoạt động thư viện, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Ban Giám hiệu và chỉ đạo, hướng dẫn nghiệp vụ của các cơ quan chức năng Bộ Quốc phòng. Hoạt động thông tin khoa học quân sự gồm công tác QL, xây dựng ban thông tin khoa học; công tác tư liệu - thư viện, xây dựng nguồn tin; công tác biên soạn, xuất bản, phổ biến thông tin khoa học; công tác bảo đảm. Hoạt động thư viện gồm bảo đảm phục vụ nâng cao đời sống tinh thần cho bộ đội, bảo đảm phục vụ nhiệm vụ GD-ĐT và nghiên cứu khoa học. Hoạt động thông tin khoa học quân sự và hoạt động thư viện luôn có mối quan hệ chặt chẽ và hỗ trợ nhau. Do vậy, QL tổ chức hoạt động TT-TV nằm trong tính chỉnh thể thống nhất, đánh giá hoạt động trên cơ sở các yêu cầu phát triển GD-ĐT của nhà trường.

Thực hiện Chiến lược phát triển GD-ĐT trong quân đội đặt ra cho trường phải xây dựng kế hoạch thực hiện có tính khả thi cao. Điều đó cần đổi mới về xây dựng quy hoạch đào tạo; nâng cao hiệu lực chỉ đạo, QL đào tạo; đổi mới quy trình, chương trình, nội dung đào tạo và phương pháp dạy học; kiện toàn và phát triển đội ngũ nhà giáo, cán bộ QL giáo dục; tăng cường đầu tư xây dựng hiện đại hoá cơ sở vật chất; công tác khảo thí và đảm bảo chất lượng giáo dục; đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học,... Đổi mới công tác đào tạo đặt ra đổi mới hoạt động TT-TV để đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới, trong đó đánh giá là một khâu trong quy trình QL và tổ chức hoạt động TT-TV.

Nghiên cứu báo cáo tổng kết hoạt động thông tin khoa học quân sự 5 năm 2009-2014; báo cáo tổng kết năm học 2014-2015, 2015-2016 của Trường Đại học Chính trị cho thấy, cần đánh giá bám sát tiêu chí đánh giá chất lượng trường như các tiêu chí về thư viện, cơ sở vật chất trang bị. Hoạt động TT-TV là một mặt hoạt động, hướng đích cuối cùng là phục vụ các nhiệm vụ chính trị. Phát triển GD-ĐT ở nhà trường đòi hỏi hoạt động TT-TV có sự đổi mới, bám sát tiêu chí liên quan đánh giá chất lượng trường và yêu cầu nhiệm vụ của ngành. Việc đánh giá hoạt động TT-TV ở trường còn mang tính hành chính, theo hệ thống hướng dẫn, triển khai, thực hiện, dưới tổng hợp báo cáo bằng văn bản trên cơ sở tổng hợp các số liệu thống kê hoạt động từng tháng, quý. Thực hiện cải cách hành chính trong nhà trường yêu cầu đánh giá hoạt động TT-TV có tính khoa học, chính xác, hiệu quả. Ngoài đánh giá truyền thống (theo hệ thống tổ chức) còn có đánh giá chuyên sâu. Những nhận định, chỉ số đưa ra cần có tính khách quan, không theo ý muốn của cơ quan

* Trường Đại học Chính trị - Bộ Quốc phòng

QL nên cần tăng cường phản hồi về phía người sử dụng các dịch vụ TT-TV.

2. Biện pháp đánh giá hoạt động TT-TV

2.1. Xây dựng các tiêu chí đánh giá đảm bảo tính toàn diện, khách quan. Việc xây dựng các tiêu chí đánh giá hoạt động TT-TV phải dựa trên cơ sở các quy chế, quy định, tiêu chí, văn bản QL điều hành liên quan, đặc biệt là gắn với yêu cầu nhiệm vụ phát triển GD-ĐT của trường nói riêng, trong quân đội nói chung. Cụ thể:

- Tiêu chí về xây dựng các kế hoạch hoạt động TT-TV trong nhà trường hàng năm. Kế hoạch này được xây dựng trên cơ sở định hướng hoạt động của cơ quan QL cấp trên, tình hình nhiệm vụ GD-ĐT của trường và đặc điểm nhiệm vụ TT-TV. Đánh giá việc xây dựng các kế hoạch hoạt động phải căn cứ vào các văn bản liên quan để đối chiếu, so sánh về tính tổ chức, tính hợp lý và khả thi của các kế hoạch.

- Tiêu chí về hoạt động thông tin khoa học quân sự, bao gồm các chỉ số về hoạt động của công tác QL, TT-TV, biên soạn xuất bản, phổ biến thông tin khoa học.

- Tiêu chí về hoạt động thư viện, bao gồm việc bảo đảm giáo trình, tài liệu theo tiêu chuẩn thư viện của trường đại học; tiêu chuẩn về đời sống văn hoá, tinh thần trong Quân đội nhân dân Việt Nam theo *Thông tư số 104/2014/TT-BQP* ngày 13/8/2014 của Bộ Quốc phòng. Mặt khác, cần tính đến hình thức tổ chức các hoạt động tuyên truyền, giới thiệu sách, tài liệu tới bạn đọc và các dịch vụ khác theo chuẩn nghiệp vụ thư viện.

- Tiêu chí về bảo đảm cơ sở vật chất cho hoạt động TT-TV. Hàng năm, cùng với đổi mới căn bản, toàn diện công tác giáo dục, trang thiết bị bảo đảm cho hoạt động TT-TV ở Trường Đại học Chính trị được củng cố, bổ sung. Việc xác định tiêu chí này trên cơ sở tiêu chí quy định của Bộ GD-ĐT, song phải căn cứ vào các văn bản hướng dẫn của các cơ quan chức năng Bộ Quốc phòng và phù hợp với tình hình nhiệm vụ.

- Tiêu chí phản ánh sự hài lòng của các đối tượng phục vụ. Đây là tiêu chí nắm thông tin phản hồi từ phía người được phục vụ, có thêm cơ sở để đánh giá khách quan hoạt động TT-TV. Ở Trường Đại học Chính trị, đối tượng phục vụ của hoạt động TT-TV cơ bản là cán bộ, giảng viên, học viên. Vì vậy, sự thoả mãn của từng đối tượng cần được đánh giá trên từng nội dung hoạt động, theo từng mức độ có tính định lượng.

2.2. Đổi mới quy trình đánh giá hoạt động TT-TV. Để đảm bảo tính toàn diện, chính xác, dân chủ,

hiệu quả của đánh giá hoạt động TT-TV, góp phần phát triển GD-ĐT ở Trường Đại học Chính trị, cần đổi mới quy trình đánh giá. Nếu như thực hiện đánh giá theo phương thức trên triển khai đánh giá, thông qua sơ kết, tổng kết, cơ quan chức năng tổng hợp báo cáo (hay còn gọi là báo cáo hành chính) thì thông tin phản ánh có thể mang tính chủ quan, chạy theo thành tích, các cấp QL khó xác định được các biện pháp xây dựng và phát triển hoạt động. Do vậy, quy trình đánh giá cần có sự tham gia của nhiều lực lượng theo trình tự tự đánh giá - đánh giá - đánh giá lại.

Tự đánh giá là đánh giá của cán bộ, nhân viên TT-TV so với các tiêu chí, các chỉ tiêu đã xác định trong kế hoạch từng năm hoặc theo các tiêu chí đánh giá liên quan của trường đại học. Đánh giá là quá trình Ban Thông tin khoa học quân sự báo cáo kết quả hoạt động bằng văn bản theo hướng dẫn và quy định, đây là khâu cơ bản và quan trọng nhất đòi hỏi cơ quan chức năng phát huy tốt vai trò, trách nhiệm. Đánh giá lại là nắm những thông tin phản hồi sau khi có báo cáo đánh giá. Đối tượng cung cấp thông tin chính là cán bộ QL giáo dục các cấp, giảng viên, học viên trong nhà trường. Các bước trong quy trình đánh giá có thể kết hợp đan xen, tránh đơn giản song đảm bảo tính hiệu quả, khách quan, toàn diện.

2.3. Tăng cường thông tin trong quá trình đánh giá. Thông tin là "huyết mạch" của QL, việc đánh giá hoạt động TT-TV dựa trên nhiều cơ sở, nhiều nguồn thông tin. Sự phát triển của nhiệm vụ GD-ĐT ở nhà trường đòi hỏi các hoạt động khác có sự đổi mới, phát triển. Đánh giá hoạt động TT-TV cần dựa trên các thông tin về công tác GD-ĐT, thông tin về kết quả tổ chức hoạt động của ngành, thông tin từ các cấp QL, thông tin phản hồi từ các lực lượng được phục vụ... Đánh giá dựa trên các thông tin định tính sẽ gặp nhiều khó khăn vì phụ thuộc vào mức độ hiểu biết về vấn đề, thái độ, tình cảm của người cung cấp thông tin. Tăng cường thông tin không chỉ thu thập được nhiều tin, quan trọng hơn là nội dung và giá trị của thông tin phục vụ cho hoạt động đánh giá. Những người làm công tác đánh giá cần chú ý đến việc xác định và lựa chọn nguồn tin để đảm bảo độ tin cậy cao, tránh bị nhiễu thông tin.

2.4. Phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của các lực lượng trong đánh giá. Tổ chức hoạt động TT-TV ở Trường Đại học Chính trị có sự tham gia của các lực lượng bao gồm các cơ quan, các khoa giáo viên, các đơn vị QL học viên..., trong đó Ban Thông tin khoa học quân sự là cơ quan chủ trì thực hiện. Phát huy vai trò, trách nhiệm của các lực lượng trong đánh

giá hoạt động TT-TV mới có nhiều thông tin để đối chiếu, so sánh và đưa ra nhận xét khách quan, toàn diện, chính xác. Vì vậy, cần làm cho các lực lượng hiểu sâu sắc những vấn đề cơ bản về đánh giá hoạt động TT-TV, xác định rõ vai trò, trách nhiệm và yêu cầu đạt được của từng lực lượng liên quan trong thực hiện việc đánh giá.

Ban Thông tin khoa học quân sự là cơ quan trung tâm trong xây dựng và chủ trì hoạt động đánh giá. Việc chuẩn bị các kế hoạch, phối hợp hiệp đồng tốt làm cơ sở cho quá trình đánh giá được chặt chẽ, nghiêm túc, đạt mục đích, yêu cầu. Cơ quan chức năng cần coi trọng tự đánh giá, trước hết tự đánh giá hoạt động thực hiện theo chức trách, nhiệm vụ; tự đánh giá mức độ đạt được trên các mặt hoạt động so với các tiêu chí, kế hoạch đã xác định. Tự đánh giá của Ban Thông tin khoa học quân sự rất quan trọng, làm cơ sở cho các lực lượng khác trong trường nghiên cứu, tham khảo, đối chiếu, so sánh với thực tế; cấp QL trường có nhiều thông tin để nắm chắc thực trạng, xác định đúng biện pháp khắc phục và tăng cường hoạt động TT-TV trong thời gian tiếp theo.

Các cơ quan, Khoa Giáo viên, đơn vị QL học viên trực tiếp tổ chức, tạo điều kiện cho cán bộ, giảng viên, học viên... tham gia các dịch vụ và góp phần phát triển công tác TT-TV cần thực hiện tốt vai trò là người QL, nắm bắt nhu cầu của người sử dụng và yêu cầu thực tiễn đặt ra. Chủ động phối hợp với cơ quan chức năng QL tổ chức hoạt động TT-TV có hiệu quả, chất lượng.

Đánh giá hoạt động TT-TV thực sự có hiệu quả khi các lực lượng trong Trường quan tâm, phát huy rõ vai trò trách nhiệm. Sự phối hợp thiếu chặt chẽ, không rõ chức năng, nhiệm vụ thì sẽ dẫn đến thiếu thông tin trong đánh giá, thiếu khách quan.

2.5. Xây dựng và đổi mới văn hoá đánh giá, tạo môi trường tích cực trong đánh giá hoạt động TT-TV. Để đánh giá đúng hoạt động TT-TV, một trong những vấn đề cần thiết là cần xây dựng và đổi mới văn hoá đánh giá. Việc xây dựng văn hoá ở Trường trên các mặt luôn được tiến hành đan xen, gắn chặt với việc xây dựng phẩm chất người cán bộ chính trị, người đảng viên trong quân đội vừa hồng, vừa chuyên như xây dựng văn hoá lãnh đạo, văn hoá giao tiếp, văn hoá đọc... Xây dựng và đổi mới văn hoá đánh giá được tiến hành trên tinh thần đoàn kết, dân chủ, hợp tác và có tính kỉ luật, lấy mục đích góp phần đổi mới công tác đào tạo sĩ quan chính trị.

Vấn đề đặt ra cho các cấp QL trường là nhận dạng những giá trị, truyền thống, mẫu hành vi trong công

tác đánh giá nhà trường sẽ bảo tồn, điều chỉnh và phát triển. Nêu rõ các giá trị mới cần xây dựng, những công việc và biện pháp cần thực hiện để đổi mới văn hoá đánh giá. Các giá trị cần xây dựng, nuôi dưỡng, vun trồng là sự sáng tạo, tính thích nghi, trung thực, dân chủ, đoàn kết, sự chia sẻ, cởi mở, thân thiện, tính hợp tác... Truyền thông cho mọi thành viên trong Nhà trường hiểu đầy đủ mục đích, kế hoạch xây dựng, đổi mới văn hoá cho mọi cán bộ, giảng viên, học viên... Tổ chức thực hiện kế hoạch nghiêm túc, thường xuyên tăng cường kiểm tra, rút kinh nghiệm, khắc phục những thiếu sót, đồng thời động viên, khuyến khích những việc làm tốt để nâng cao hiệu quả đánh giá hoạt động TT-TV.

Xây dựng, đổi mới văn hoá đánh giá cần được tiến hành đồng thời với tạo môi trường tích cực đánh giá hoạt động TT-TV. Do tính đặc thù quân sự, việc xây dựng những yếu tố tạo thuận lợi cho đánh giá hoạt động TT-TV luôn gắn chặt với xây dựng môi trường sư phạm ở Trường Đại học Chính trị. Vì vậy, Nhà trường cần quan tâm xây dựng bầu không khí tâm lí tích cực, đoàn kết, dân chủ; cảnh quan môi trường xanh, sạch, đẹp, đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ, giảng viên, học viên, nhân viên, chiến sĩ không ngừng được cải thiện...

* * *

Đánh giá hoạt động TT-TV cần được đổi mới để đáp ứng yêu cầu phát triển GD-ĐT ở Trường Đại học Chính trị. Thực trạng đánh giá hoạt động này đặt ra yêu cầu cho nhà trường phải xây dựng các tiêu chí, tiến hành quy trình, tăng cường thông tin trong đánh giá. Để thực hiện các biện pháp đạt hiệu quả, chất lượng, nhà trường cần đề xuất điều chỉnh tổ chức, biên chế Ban Thông tin khoa học quân sự phù hợp, thống nhất với các học viện trực thuộc Bộ Quốc phòng trong QL tổ chức hoạt động TT-TV, xây dựng và đổi mới văn hoá đánh giá, tạo môi trường tích cực trong đánh giá hoạt động TT-TV. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ GD-ĐT (2008). *Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường đại học* (ban hành kèm theo Quyết định số 65/2007/QĐ-BGDĐT ngày 01/11/2007 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- [2] Bộ Quốc phòng (2013). *Chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo trong quân đội giai đoạn 2011-2020* (ban hành kèm theo Quyết định số 2523/QĐ-BQP ngày 15/7/2013 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng).
- [3] Bộ Quốc phòng (2013). *Chỉ thị số 94/CT-BQP ngày 27/12/2013 của Bộ Quốc phòng Về nâng*

(Xem tiếp trang 65)

4.3. Hoàn chỉnh quy chế đào tạo và xây dựng nội quy, quy định về TH. Xây dựng nội quy, quy định về TH là cơ sở pháp lí cho hoạt động quản lí TH, góp phần tăng cường kết quả TH, đồng thời phải xây dựng một bộ phận cố vấn học tập thực sự giỏi chuyên môn, có kiến thức và lòng nhiệt tình để hướng dẫn SV phát huy được quá trình TH. Thêm vào đó, phải quy định các chế độ cụ thể cho cán bộ, giảng viên và nhân viên phục vụ hoạt động TH của SV.

4.4. Tăng cường kiểm tra, đánh giá kết quả TH của SV. Kiểm tra, đánh giá hoạt động TH là một chức năng quản lí. Kiểm tra là yếu tố thúc đẩy SV cố gắng hoàn thành kế hoạch TH đồng thời giúp cán bộ quản lí phát hiện những bất cập, vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện hoạt động TH để điều chỉnh kịp thời. Để làm được việc này, ngay từ khi bắt đầu môn học, giảng viên giới thiệu và cung cấp cho SV đề cương của môn học. Nội dung của đề cương bao gồm: Mục đích môn học, Mục tiêu môn học, Nội dung chi tiết của môn học, Điều kiện tiên quyết, Hình thức tổ chức và phương pháp dạy - học cho từng nội dung của môn học, Hình thức kiểm tra, đánh giá của từng hoạt động học tập... Qua đó, SV chủ động lên kế hoạch TH, tự nghiên cứu để thực hiện được các mục tiêu của môn học. Giảng viên cần phải tuân thủ theo đúng kế hoạch trong đề cương, yêu cầu SV nghiêm túc thực hiện đề cương này.

4.5. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động TH của SV. Cơ sở vật chất giữ vai trò không nhỏ trong hoạt động TH của SV. Nhà trường cần tăng cường đầu tư các thiết bị hỗ trợ cho dạy học và TH như máy vi tính, đầu video, màn hình vô tuyến, các tài liệu tham khảo, mạng Internet có chính sách đầu tư cơ sở vật chất nhằm đảm bảo điều kiện TH cho SV như phòng TH, phương tiện nghe nhìn và tài liệu tham khảo.

4.6. Tăng cường các hoạt động ngoại khóa. Để tạo môi trường học tập cho SV đồng thời phát triển khả năng sử dụng tiếng Anh trong giao tiếp, Nhà trường cần đẩy mạnh các hoạt động ngoại khóa như: Sinh hoạt câu lạc bộ tiếng Anh, tổ chức các cuộc thi Olympic tiếng Anh, dã ngoại tập thể nói tiếng Anh với người nước ngoài, mời tình nguyện viên các nước nói tiếng Anh tham gia giảng dạy. Đoàn Thanh niên, Hội SV cần phát huy vai trò, động viên các thành viên tham gia câu lạc bộ tiếng Anh và các hoạt động ngoại khóa khác.

Hoạt động TH có ý nghĩa quyết định biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo, TH - chìa khóa vàng của giáo dục. Việc phát triển năng lực TH tiếng Anh nói riêng và các môn học nói chung cho SV góp phần vô cùng quan trọng cho việc nâng cao chất lượng đào tạo, đặc biệt là đối với Trường ĐH Công đoàn trên con đường tự khẳng định vị thế của mình trong cộng đồng các trường ĐH trong cả nước bằng chính chất lượng sản phẩm của mình. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Luật Giáo dục (1998). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Nguyễn Cảnh Toàn (1997). *Quá trình dạy - Tự học*. NXB Giáo dục.
- [3] Hồ Chí Minh (1971). *Về vấn đề học tập*. NXB Sự thật.
- [4] Vũ Thị Bích Hà (2014). *Các giải pháp nhằm thúc đẩy động lực học tiếng Anh cho sinh viên chính quy Trường Đại học Công đoàn*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở.
- [5] Nguyễn Ngọc Lan (2010). *Các biện pháp quản lí tăng cường hoạt động tự học học phần Tiếng Anh cơ bản của sinh viên hệ đại học chính quy Trường Đại học Công đoàn*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở.
- [6] Adrian Doff (1999). *Teaching English*. Cambridge University Press.
- [7] Nguyễn Xuân Bình (2011). *Vấn đề tự học của sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Y tế Hà Nội hiện nay*. Tạp chí Giáo dục, số 270, tr 57-59.

Đánh giá hoạt động thông tin - thư viện...

(Tiếp theo trang 75)

cao chất lượng, hiệu quả công tác Thông tin khoa học quân sự đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

- [4] Trần Khánh Đức (2004). *Quản lí và kiểm định chất lượng đào tạo nhân lực theo ISO&TQM*. NXB Giáo dục.
- [5] Nguyễn Huỳnh Mai - Võ Duy Bằng - Võ Thị Bạch Trúc (2012). *Đánh giá thực trạng các thư viện nhánh thuộc hệ thống thư viện Trường Đại học Cần Thơ và mô hình hoạt động theo hướng hợp tác*. Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Cần Thơ.
- [6] Lâm Quang Thiệp (2012). *Đo lường và đánh giá hoạt động học tập trong nhà trường*. NXB Đại học Sư phạm.
- [7] Trường Đại học Chính trị (2014). *Báo cáo số 993/BC-CT ngày 27/5/2014 của Trường Đại học Chính trị về Kết quả công tác thông tin khoa học quân sự 5 năm 2009-2014, phương hướng công tác thông tin khoa học quân sự từ năm 2015 đến năm 2019*.